ÇINARALTI

1956 SB 3??
CİLT-3

Sayı : 53

Kuruş 15

MİLLİYET DERGİLERİ

AFTALIK FİKİR VE SANAT MECMUAS

BU SAYIDAKİLER:

Bir şeye inanmak lâzım	Orhan Seyfi Orhon
Harbin sebbi milliyetçilik midir?	Peyami Safa
Abdülkayyum Nasırî	Hüseyin Namık Orkun
Sınırdan gelen mektup (şiir)	Halim Yağcıoğlu
Delhiden Üsküdara	Barkın
Bursada yasil rengin bütünlüğü	R. Yalgın
Uludağ atşamları (şiir)	Sükûfe Nihal
Seçme sözler	**
Osmanlı İmparatorluğunda dış ticaret	Enve
Hülya ve hakikat (şiir)	Dür
Özleyiş (şiir)	
Abdullah bin Devletşah Kısmı	
Üçlükler	
Göç (milli roman)	

SB 373
MİLLİ KÜTÜPHANE ANKARA

çınaraltı

ikinci cildi satışa çıkarıldı

Çınaraltının ikinci cildinde de, fikir ve sanat hayatımızın en mümtaz imzaları, en güzel ve iman telkin edici yazılarile toplanmışlardır.

Bir yıldanberi, fikir ve sanat hayatımızda Türkçülük ve Milliyetçilik bayrağını taşıyan Çınaraltı, geçen sayısile ikinci cildini tamamlamıştır.

Çınaraltının ikinci cildi, güzel ve sağlam bir kapak içinde taahhütlü posta ücretile beraber

425 kuruştur

Pek az miktarda bulunan ikinci cilt için siparişlerinizi hemen veriniz.

7

İLKTEŞRİN

Kış yaklaşıyor, palto lâzım, kundura lâzım, kömür lâzım, odun lâzım diye üzülmeyiniz.

EĞER TALİHİNİZ VARSA

Bir millî piyango bileti, size bunların hepsini, hattâ büyük bir ihtiyat akçesile beraber temin eder.

7

İlkteşrinde talihinizi deneyiniz.

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

FORTOBİN

S. ve İ. MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR

HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228

REÇETE İLE SATILIR

O, beyaz bir kuştu

Yazan :
Orhan Seyfi ORHON
Satış yeri : Semih Lütfü Kitabevi

●

Binnaz

Manzum trajedi 3 perde

Yazan :
Yusuf Ziya ORTAÇ
Satış yeri : Semih Lütfü Kitabevi

NEVROZİN

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında üç kaşe alınabilir

Taklitlerinden sakınınız

Basıldığı Yer :
Cumhuriyet Matbaası - İstanbul

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
ORHAN SEYFİ ORHON

KİTAPLAR, MECMUALA

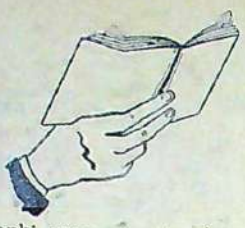

KALBİN GÖZÜ

İ. H. Baltacıoğlu tarafından 1922 de çıkarılan bu eserin ikinci basımı yapılmıştır. Eser sahibi bu ikinci basımının ön sözünde şunları söylüyor: «Kalbin Gözündeki parçaların dili, bundan yirmi üç yıl önce yazılmış olmalarına rağmen bugünkü dil gibi sade ve açıktır. Metinde bazı sözlerin öz Türkçelerini yazmaktan ibaret, pek az değişiklik yaptım. Kalbin Gözü bir ıstırabın ve ümidin tarihidir.

Kitabın fiyatı 50 kuruştur. Yeni Adam İdareevinden alabilirsiniz.

«Kalbin Gözü» nden «İsyan» isimli yazıyı aynen alıyoruz:

İSYAN

Harbi Umuminin en karanlık günlerinden biriydi. Öyle bir gün ki İstanbulda yalnız yeis ve ıztırap teneffüs ediliyordu. Soğuk! Ortalık bembeyazdı! Binbirdirekte oturuyordum. Öğle üzeri biraz et almak için dışarı çıktım, Çemberlitaşta, Vezirhanın karşısındaki sığır kasaplarına doğru ilerledim. Böyle bir zamanda yarım okka et almak, kuru ekmek bulamıyan açların gözünde kimbilir nasıl bir suçtu! Ben bu hareketimi bir aç adam kafasıyla düşündükçe anlıyor ve fena bir şey yapanlar gibi kendimden bile gizlemiye çalışıyordum. Paramın meşru olması, aldığım etin bir okkayı geçmemesi, hiçbir sebep, hiçbir mülâhaza, vicdanımı açların töhmetinden kurtaramıyordu. Sanki felâketlerine sebep olanlardan biri de bendim! Kasap dükkânına yaklaştığım zaman yanıbaşındaki kapıdan pişmiş etin sıcak dumanı çıkıyor ve iştah verici bir bulut gibi oradaki mesafeyi dolduruyordu. Bu bir köfteci dükkânıydı: dar, karanlık, pis bir dükkân! [illegible]ndeki kirli vücutlu birkaç adam her biri bir tarafa yıkılmış gibi önlerindekini [illegible]iyorlardı. Zaman zaman dükkânın içinden çatlak bir ses:

— «Buyurun beyim!» diye müşteri çağırıyordu.

Kapının önünde koku alan sıska bir köpek, amelmande bir bekçi gibi, yattığı yerde nöbet bekliyordu. Ben de oracıkta duruyor, etin çekilmesini bekliyordum. Bir aralık elli altmış yaşlarında, belki daha ziyade, gözleri kuyuya kaçmış, çorapsız ayakları değnek haline gelmiş, kirli baş örtülü, yırtık yeldirmeli bir kocakarı gözüme ilişti. Kadında insandan ziyade o aç köpeğin manzarası vardı. Yaşadığını gösteren yalnız ince bacaklarının [illegible] reketleriydi. Bu canlı cenaze yak[illegible]sa tam köftecinin kapısı önüne [illegible] Yüzü biraz benim tarafıma ol[illegible]n köpeğin yanı başında [illegible]u, bacakları kımıldamıyordu. Sanki oraya bir çivi gibi saplanmış kalmıştı. Derken ateşin üzerine yeni dökülen yağ damlalarından çıkan bir duman bulutu şişe şişe ortalığı bastı. O zaman kadının yüzünde bir hareket oldu. Gözlerini kapar gibi içeri çekti. Burnu ve dudakları sivrildi. Burun delikleri açılıp kapanmıya başladı. Kadın bu haliyle ilk temiz havayı teneffüs eden kazazedeler gibi, sanki hayata dönüyordu. Zavallı aç köfte kokluyor, bu koklama ile yavaş yavaş bütün vücudu yeni bir canlanma sırrına ulaşıyordu. Fakat bu dirilme çok sürmedi. Bir aralık köftelerinin başından ayrılan merhametsizin gözüne ilişti:

— Karı! Ben sana dükkânın önünde durma demedim mi? diyerek uzanan katı, nasırlı bir yumruğu bu canlı cenazenin ta göğsüne çarptı.

O anda kocakarı, yanındakilerden kopmuş bir havale parçası gibi dümdüz ve yekpare olarak arkası üstü yere yıkıldı. Biçare öldü sandık, hemen üzerine koştuk.

Bu tahta vücut birdenbire canlandı. Hareketlerinin bütün süratiyle ayrıldığı noktaya geldi, boğazını yırtarcasına haykırdı:

— Gitmiyeceğim işte; ne yapacaksın? dedi ve köfteciye karşı pek heybetli bir vaziyet aldı.

Kadının feryadı lâhuti bir mızrap gibi ruhumun üzerindeki katı, cansız tabakayı yardı, ta içerilerde gerilen aşk ve teessür tellerine vurdu. Bu tellerin sarsıntısı bütün benliğimi sardı. Her taraftan güzel sesler işitir, her tarafta güzel renkler görür gibi oldum. Hayat zulme, tecavüze karşı isyan eden hamlesini kutluyordu. Yolcular, dükkâncılar, herkes, hakkın kuvvete, ruhun maddeye karşı isyanını seyre geldiler. Ölünün bu saldırımı yaşıyan her şeyden daha güzeldi. O aralık hiçbir fikir, hiçbir muhakeme hayatın bu mucizesini izah edemiyordu.

22 Mayis 1921

İsmail Hakkı Baltacıoğlu

o

GÖLGEM

Yazan: Mustafa Ferit Himmetgil

Şiir mecmuası. Renkli karton kâğıda basılmış, 45 sahife. Fiyatı: 1 lira. Basıldığı yer: İstanbul, Ahmet Halit Kitabevi. 1942.

Mustafa Ferit Himmetgilin, bütün şiirlerinde bir şeyler var, güzel, çekici, hoşa giden bir şeyler... Şair, mevzuunun, zarif, güzel, ince bir köşesini keşfetmiş. İstenen şey, biraz daha ustalıktan ibaret. Şekle, lisana hâkim olmak. Daha fazla şahsilik.

Mustafa Ferit Himmetgili bu eserinden dolayı tebrik eder ve bize daha güzel eserler vermesini bekleriz. «Gölgem» den (Unutamadıklarım) isimli manzumeyi alıyoruz

UNUTAMADIKLARIM

Anam, kardeşim, babam, bütün sevd

Hayalleri olmuşken daha bugünden
İçimde bazı bazı canlanan hislerim
Bunlar, onlardan kalan: Unutamad

Havası sabun kokan büyük bir ceviz s
İbiş'i kuklacının ve kılıncım ipince.
Bahçemizden gizlice çaldığımız meyv
Beni saklayan dolap: Goygoycular

Üzerleri karanfil ve nane ruhlu raflar
Küçük sedefli rahlem, annemin secc
Babamın söylediği tekerleme masalla
Kulağımdan gitmeyen «Keten helvası

Sünnetimde gördüğüm uzun boylu h
Bir küçücük cenaze: içimdeki tek sızı.
Rüyalarda gördüğüm eskiden bütün l
Yağmurlu havalarda sevdiğim arap

Daha bunlardan birçok, birçok bütü

Unutamadıkl
Mustafa Ferit Him

o

ZAMANE KIZLARI

Yazan: Selâhattin Ertürk

Şiir mecmuası. 32 sahife. 15 kuru sıldığı yer: Ankara, Çankaya matbaas Selâhattin Ertürk'ü neşrettiğimiz gü lerile Çınaraltı okuyucuları tanır. B evvel, çıkan bu kitabın ekserisi aruz yazılmıştır. İçinde şiirlerin bir kısmı vereli, hikâye tarzında yazılmış manzu dir. Şairin, hece vezninde daha çok fak olduğunu söylemeğe mecburuz. Bu zumelerin her nedense, bazı vezin lukları gözümüze ilişti. Sonra bu mü ler çok fazla Mehmet Akifi andırıyor, olunca, Akiften daha pürüzsüz bir yazılmak zarureti ortaya çıkıyor. neden yazmalı? Kitaptan «Çıktım» manzumeyi seçiyoruz:

ÇIKTIM

Her saniye, hiçanla geçerken,
Çıktım yola, çıktım bugn erken.
Akşam gene renkler silirken,
Çıktım yola, çıktım bugn erken.

Bitkin gibi bak bağrımı açtım
Kaçtım, deliren kırlara kaçtım,
Hicran bu ömür . . . [illegible]
Çıktım yola, çıktım bugün erken.

Gittim şu göğün bağrına çıktım,
Göklerdeki he hisse açıktım,
Gittim neye [illegible]mla acıktım,
Çıktım neye [illegible]ktım bugün erken?

Selâhattin Ert

ÇINARALTI

Dilde, fikirde, işde birlik

Sayı: 53 — Cumartesi 26 Eylül 1942

İdare Evi : İstanbul, Ankara caddesi, Çınar Yayınevi, No. 47

TÜRKÇÜ FİKİR ve SANAT MECMUASI

Telefon : 22129 — Fiatı: 15 Krs. — Cilt : 3

Bir şeye inanmak lâzım!

Yazan : Orhan Seyfi ORHON

Evet, bir şeye inanmak lâzım! Yaratıcı hamleler yapmak istiyen bir millet için mutlaka bir şeye inanmak lâzım. Kayıtsızlıktan, tembellikten, hodgâmlıktan, gerilikten kurtulmak için inanmak lâzım. Güzel şeye, beğenilmeye, sevilmeye, bağlanılmaya lâyık bir şeye inanmak lâzım. Yolunda usanmadan çalışılacak, fedakârlıklara katlanılacak, ölümlere kadar varılacak yüksek, temiz, mukaddes bir şeye inanmak lâzım.

Böyle bir şeye inananlarla inanmıyanların arasındaki fark, insanlarla insanların arasındaki fark değildir. Devlerle cücelerin, mabutlarla kulların arasındaki farktır!

İnananların dağ cüsseleri altında, inanmıyanların ezilip, çiğnenip, mahvolacağına şüphe var mıdır? İnsanları fırtınalar gibi koşturan büyük enerji kaynağı inanmaktır. İnsanları mabutlaştıran yaratıcı kudret inanmaktır.

Hiç bir şeye inanmıyan ne inkılâpçı, ne muhafazakâr, ne âlim, ne şair, ne artist olabilir. Hattâ, sadece ahlâklı, seciyeli, haysiyetli bir insan olmasına bile imkân yoktur. Şeref, vekar, şahsiyet sahibi olmak için de bir şeye inanmak lâzım. Hele yeni bir rejim, yeni bir memleket, yeni bir medeniyet dâvasında mutlaka mutlaka bir şeye inanmak; aşk ile, şevk ile, vecd ile inanmak; gözler dolarak, gönüller tutuşarak, yürekler çarparak inanmak lâzım!

Orhan Seyfi ORHON

YENİ ABONE ŞARTLARI (37 den itibaren)
Yıllığı 760, altı aylığı 380, üç aylığı 200 kuruş.
Ecnebi memleketler için :
Yıllığı 1000, altı aylığı 500 kuruş

Sahip ve Neşriyat Müdürü :
Orhan Seyfi ORHON

İHTAR :
İdarehanemize gönderilen eserler neşredilsin edilmesin sahiplerine iade edilmez.

MİLLİ KÜTÜPHANE

Cumhuriyet, Sayı 53 26 Eylül 1962

HARBİN SEBEBİ MİLLİYETÇİLİK MİDİR?

Yazan : Peyami SAFA

Muarızlarına sorarsanız milliyetçilik, elinde tarihin en büyük kazması, milletler arasındaki uçurumları derinleştirip mübarek insan kanile doldurmağa çalışır. Çalışır ve daima muvaffak olur. Harbin sebebi milliyetçiliktir. Bu akideyi öldürdüğünüz gün bütün insanlar, tek babanın oğulları gibi kardeş kardeş, biribirlerine kollarını açıp sarmaş dolaş olacaklardır.

Bir de tarihe soralım bakalım: Harpler milliyetçilikten mi doğmuştur? Böyle olsaydı milli birliklerin harplerden evvel teşekkül etmiş olması lâzımdı. Tarihte aksini görüyoruz. Harpler milliyetlerden değil, milliyetler harplerden doğmuştur. İlk zamanların site harplerinde aynı kavmin şehirleri biribirlerile boğuşuyordu; orta zamanların din harplerinde de aynı ırkın mensupları arasında kan dâvaları çıkmıştı. O tarihlerde milliyet fikri şöyle dursun, milliyet kelimesi ve mefhumu bile yoktu. Fakat insanlar yine harbediyorlardı.

Milletler arasındaki ihtilâfların menşei milliyet fikri değil, milliyet fikrinin menşei milletler arasındaki ihtilâflardır.

Bu ihtilâflar tabiîdir: Biyolojik zaruretlerden, fizik tabiattan ve coğrafyadan doğar.

Bu ihtilâflar içtimaîdir: Kapalı grupların kendilerine has müessese ve ananelerinden doğar.

Bu ihtilâflar iktisadîdir: İnsanın maddî hayat şartlarına hâkim olan istihsal zaruretlerinden doğar.

Bu ihtilâflar metafiziktir: Büyük insan gruplarının varlık ve kâinat görüşleri arasındaki farklardan doğar. Dinleri de bunlar vücuda getirmiştir.

Dinler, diller ve milliyet şuuru bu ihtilâfların sebebi değil, neticesidir; bu ihtilâflardan evvel değil, sonra, hem çok sonradır; bu ihtilâfları körüklemek için değil, bilâkis kapalı ve düzenli, taazzuv etmiş, mazbut cemiyet nizamları içinde, daha tertipli ve makul insan münasebetleri haline çevirmek içindir.

Milliyet realitesine ve şuuruna nihayet vermek için onun sebebi olan bu ihtilâfları ortadan kaldırmak gibi iptidai merhalesinde romantik bir hülyanın kara sevdalısı olmak lâzımdır. Çünkü bu ihtilâfları ortadan kaldırmak demek, bütün dünyayı dağsız, nehirsiz, rüzgârsız, kutupsuz, mevsimsiz ve iklimsiz, birbirinin tıpkısı tıpkısına aynı, bilârdo masası gibi dümdüz bir satıh haline sokmak demektir. Bu fizik coğrafya farkları oldukça, büyük insan kümeleri arasında uzvî ve ruhî ayrılıklar bulunacaktır.

Bu ihtilâfları ortadan kaldırmak demek, bütün insanları tek dille konuşan, tek tarihe ve ananeye sahip, tek fabrikadan çıkma tuğlalar gibi cansız ve birbirlerinin tıpkısı tıpkısına aynı bir müsavat pilânında tasarlamağa kalkmak demektir. Bu cemiyet farkları baki kaldıkça büyük insan kümeleri arasında içtimai bünye, içtimai müessese ve anane farkları bulunacaktır.

Bu ihtilâfları ortadan kaldırmak demek, vücut, zekâ ve irade bakımından hepsi müsavi kabiliyette insanlardan mürekkep bir istihsâl dünyasında, bütün müstehsillerin aynı randımanı temin edebileceklerini ve aynı kazanca sahip olabileceklerini ummak demektir. Fertler ve büyük insan kümeleri arasında istihsâl imkânı bakımından bu farklar baki kaldıkça, her grupun iktisadî bünyesi ve bundan doğan menfaatleri ötekinden ayrı olacaktır.

Bu ihtilâfları ortadan kaldırmak demek, bütün insan grupları arasında kâinat görüşü bakımından hiç bir fark kalmıyacağına, hepsinin tek kitaba inanacağına ve böyle olunca da artık bir daha hiç bir kitaba ihtiyaç kalmıyacağına emin olmak demektir. Büyük insan grupları arasında metafizik ve felsefi görüş farkları devam ettikçe cihana verilecek nizamı tek bir insan plânı üstünde kurmak mümkün olmıyacaktır.

Tarihte milliyet ihtiraslarını bastıran ve beynelmilel bir otoriteyi hâkim kılan devrelere raslıyoruz. En müthiş harplere de bu devreler içinde tesadüf ediliyor: Başta hıristiyanlık ve müslümanlık, bütün dinler, kavimler arasındaki ihtilâfları tek idealin potası içinde eriterek siyasî ve idarî vahdetler teminine çalışmışlardır. Buna epeyce muvaffak oldukları halde ihtilâflar azalacağı yerde artmış ve Romanın milletlerarası vahdetinden millî birlik hamleleri nasıl fışkırmış ve onu parçalamışsa, Romanın hâkimiyetine varis olan hıristiyanlığın beynelmilelinden de yeni zaman milliyetleri öyle doğmuştur. İhtilâfları ortadan kaldırmak için yapılan her ideal hamlesi, bunları azdırmakla ve her millete kendi şahsiyetini daha fazla buldurmakla neticelenmiştir. Kaldı ki hıristiyanlığın en parıltılı devirlerinde bile hıristiyan gruplar arasında harp eksik olmamıştır.

Harpleri doğuran sebepler, dinleri, dilleri ve daha sonra milliyetleri de doğuran sebeplerdir. Bunlar, tek plânlı bir satıhtan ibaret olmıyan kâinat, varlık ve hayat nizamının zarurî kıldığı farklardır. Her madde, her uzviyet, her fert ve her cemiyet, canlı mahlûklarda işbölümünü yapan bu farklardan mürekkep olduğu gibi, bunlardan her biri de ötekinden farklı bir bütünü temsil eder.

Milletler arasında, bir kıta birliği halinde başlayıp bir cihan birliği olmağa doğru hamle eden bir vahdetin şart olduğuna inanmağa milliyetçilik asla mâni değildir. Fakat bu kıtavî (continental) ve cihanşümul (universel) vahdetin mümkün olabilmesi için millî taazzuvların alabildiğine inkişafı lâzımdır: Bir vücut, bütün uzuvlarının tam inkişafile meydana gelebilir. Bir kıta ve dünya vahdeti meydana getirmek için milliyetçiliği öldürmek isteyenler, bir insan vücudu yaratmak için onun gözlerini kör etmek, dilini kesmek, kollarını, bacaklarını kötürümleştirmek ilâh... şart olduğunu sananlar gibi düşünmüş olurlar.

Peyami Safa

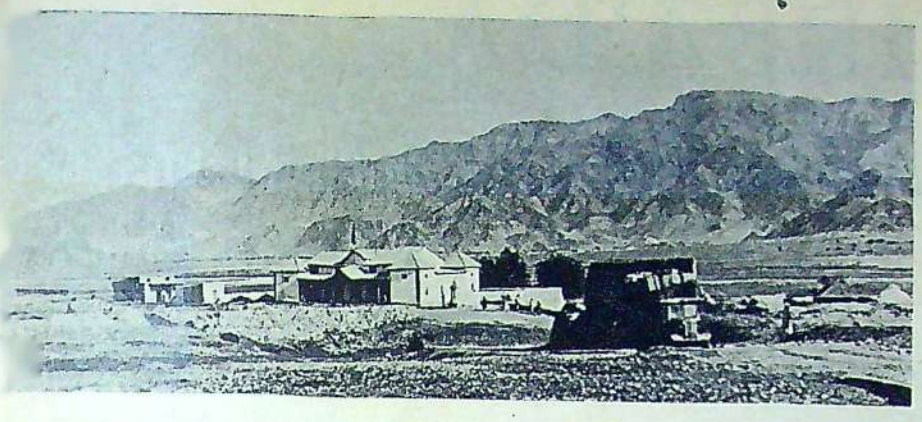

ganistan - Hindistan sınırı yakınındaki Dekka mevkiinde Afgan hudut muhafızı binası.

ade etmek düşüncesile bu yolu tercih et-dir. Babur Hanın ise Hayberden geç-malûmdur.

Hayber geçidi Turham'dan Peşaver ta-ndaki Cümrud mevkiine kadar 35 kilo-e uzunluğundadır ve Sefid Kuh denilen silsilesinin üzerinden aşarak geçer. En k yer Landi Kutel mevkii olup irtifaı metredir. Buraya kadar birçok virajlar-kıvrıla kıvrıla çıkılır. Landi Kutelde ve müstahkem bir İngiliz kışlası var-Sefid Kuvve dağlarının bu kısımlarında li denilen bir Efgan kabilesi oturur.

yber geçidi ortasında Landi Kutel evkiinde müstahkem İngiliz kışlası

n Efganistanın cenup bölgeleri ile Hin-n şimal kısımları Pa!an denilen öz ların yurtlarıdır. Efganistanın orta ve kısımları ise Hezara Mogolları, Tacik-e Türkçe konuşan Özbek Türkleri ile ndur. Bu memlekete Efganistan de-nin sebebi bir buçuk asırdan beri bu-hâkimiyeti elinde tutan ve yurdun bü-nü temin ve onu Avrupalı istilâsın-koruyan hükümdar sülâlesinin Efgan dan olmasındandır.

an kabileleri Peştu denilen bir dilin muhtelif şivelerini konuşurlar. Milli duyguya malik olmakla beraber aralarında kabile kavgaları, kan dâvaları ve türlü sebeplerden geçimsizlikler olur. İngilizler pek mühim olan Hayber geçidinin askeri bakımdan emniyeti-ni temin etmişler ise de Hindistanın Efga-nistan ve şimal âlemi ile muvasalasını te-min eden bu mühim yolun eşkiyalıktan, baskınlardan ve emniyetsizlikten korunma-sını sağlamak için yolun iki kıyısında oturan Afridi köylüleri ve bunların ileri gelenleri ve kabile reislerile anlaşarak yol boyunun muh-telif bölgelerinin emniyetini muhtelif kabile boylarına bırakmışlar ve buna mukabi ken-dilerine vergi vesaire gibi hususlarda müsaa-dekârlık göstermişlerdir. Bundan mâda bu dağlarda tedariki çok müşkül olan sudan da yol boyunda oturanlar istifade ederler. İngi-lizler büyük su tesisatı yaptırarak geçidin üzerindeki bütün garnizon ve postalara temiz ve bol su isale etmektedir. Afridiler böyle-ce yol boyunun emniyetini parça parça üzer-lerine aldıklarından taahhüt ettikleri mınta-kalarda şekavet ve uygunsuzluğa meydan vermezler. Yol boyunda oturan bu Efganlı-lar daima silâhları ile gezerler. Efganlı silâhı yerine canını vermeği tercih gilizler de bunun üzerine düşmüyor

Yolun iki kenarında Afridi köyleri g nür. Buranın her evi küçük bir kale gi Baba, oğul, kardeşler ve pek yakın böyle bir kalede oturur. Gece olunc kapısı kapanır ve tehlikte uyunur. H evin bir de yüksek burcu vardır. Bu yük kalelerde olduğu gibi etrafı içindir.

Bu manzarayı ilk gören bir korku düşer: Hakikaten ir vırlı Afridilerin pür silâh geli etraftaki yüksek duvarlı, maz evlerde oturduğunu görünce i emniyetsiz bir mıntakadan geç lir. Halbuki durum hiç böyle

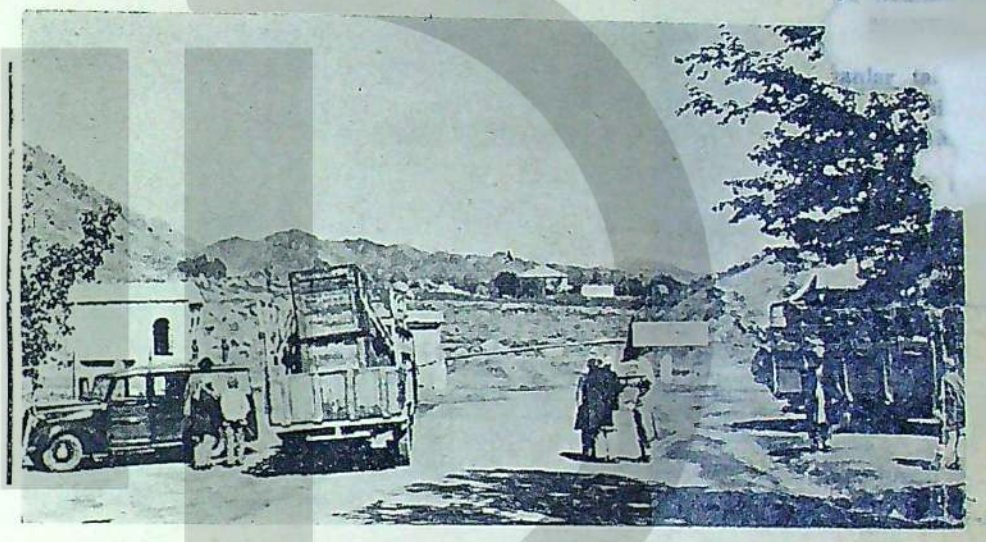

Afganistan - Hindistan sınırını ayıran Paryer

defa öz Efganlı mecbur olmadıkça eşkiyalık yapmaz, sonra İngilizlerle karşılıklı menfaat esasına dayanan anlaşmalarla bağlanmıştır.

— Arkası var —

Hayber geçidi kenarında oturan Afridi kabilesinden Afgan tipleri

BURSA'DA

Yeşil renginin bütünlüğü ve Türk eserlerine karşı duyulan derin alâka

Yazan :
Rıza YALGIN

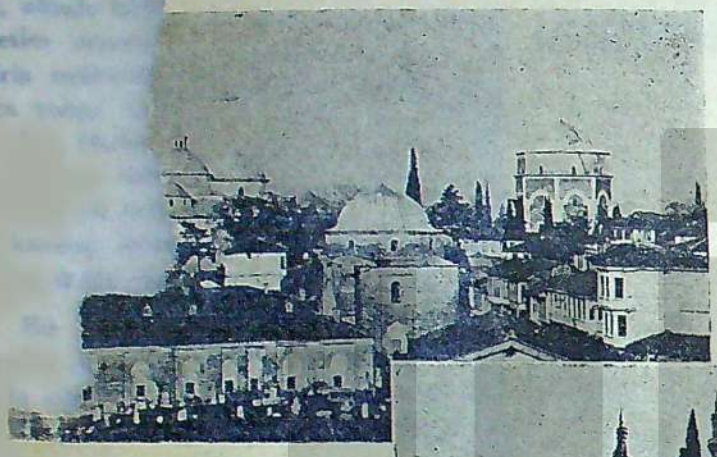

Yeşil Bursa Müesseseleri

Yeşil Bursanın Emirboğazı semtinin görünüşü

Bursanın; Uludağı, ovası ve bütün cami-asiyle yemyeşil bir yurt köşesi olduğunu bilmiyen yoktur.

Burada Yeşil adını taşıyan ve hâlâ ayakduran bir de âbideler bütünlüğü var. Bu bütünlük Çelebi Mehmed'in büyük bir zevk ve itina ile yaptırmış olduğu cami, medrese, imaret, türbe, ve imaretin hepsini birden temsil eden varlıktır.

Bu varlık, beş yüz senedir Yeşil adıyla yaşıyor. Yeşil cami hâlâ camidir, el'an sulile meşhur olan Yeşil hamam çalışıyor. Yeşil Türbe Çelebi Mehmed'i ve bütün ailesini bağrında taşıyor, Yeşil medrese (Sultan medrese) bir vakit memleketin bir üniversitesi iken şimdi müzedir. Bunların arasında yokolan yalnız Yeşil imareti var. Bu imaret satılmış ve onu satın alan adam hemen tamamen denecek derecede yıktırmıştır. Halbuki bugün Kızılayın bu müesseselere ihtiyacı vardır. Eğer yerinde dursaydı bu güzel imaret bugün ne kadar işimize yarıyacaktı.

Şimdiye kadar yazdığım şeyler hep malûm olan, hepimizin bildiği şeylerdir. Asıl maksadım şunu anlatmaktır: Bu güzel eserler şimdiye kadar nasıl muhafaza edilmiş ve kaç defa tamir görmüştür?

Buna dair elimizde dört vesikadan başka malûmatımız yoktur.

Bu vesikaların birinci ve ikincisi şer'i mahkeme sicillerinde, üçüncüsü Ahmet Vefik paşanın tamir faaliyeti, dördüncüsü de Bursa gazetesinde bulduğumuz tamir vesikasından ibarettir.

İlk vesika: (1094) hicri, (1674) milâdi tarihinde hassa mimarı kaymakamı Elhaç Mustafa Faruk İbni Abdi'nin maharet ve nezareti altındaki tamirdir. (*)

Bu tamir o günkü para ile (776) akçayla temin edilmiş küçük bir tamirdir.

İkinci vesika: bundan doksan beş sene sonra yani (1189) hicri, (1769) milâdi yılında yapılan büyük tamir keşifnamesidir. Bu keşifte cami ve yıldırımla yıkılan minare; türbe, medrese, imaret ve hattâ su yolları tamiri için memur edilen Haznedar zade Elhaç Hüseyin ağanın nazareti ve hassa mimarı kaymakamı Es-seyyid El-haç Şerif efendinin cemettiği minareciler, kerestecıler, çömlekçiler, su yolcuları, kurşuncular, tüccar ve hamamcıların yani büyük bir heyetin iştirakile yapılmış ve keşif miktarı (20773) akçaya baliğ olmuştur (**).

Bundan sonra sicillerde başkaca bir tamir hâdisesine tesadüf edilememiştir. Yalnız 1299 hicri tarihinde yangın, zelzeleden harabe haline gelmiş olan Bursa'nın imdadına koşan Ahmet Vefik Paşanın bu Yeşil cami-

Yeşil Bursadan iki köşe:

I — Hisar görünüşü.

II — Ulucami ve çarşı görünüşü.

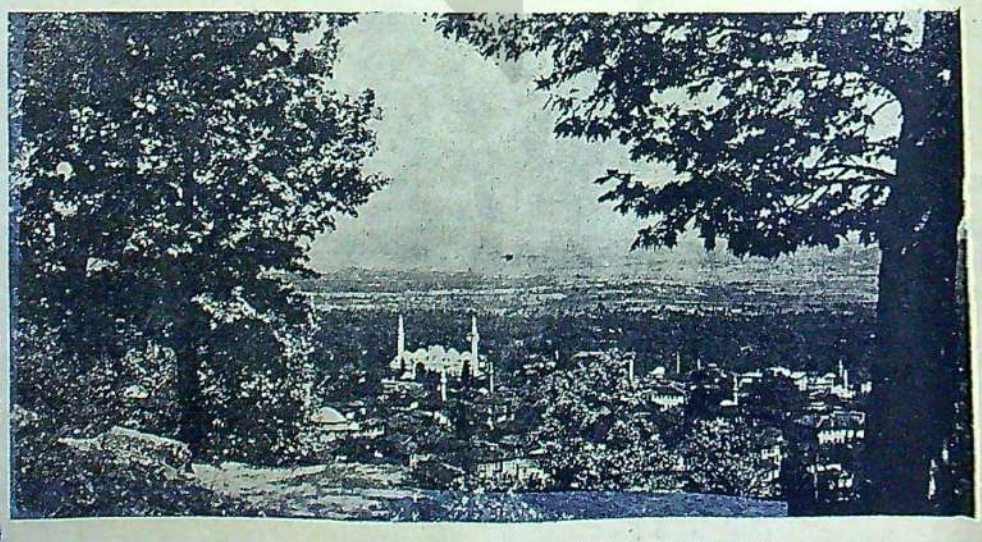

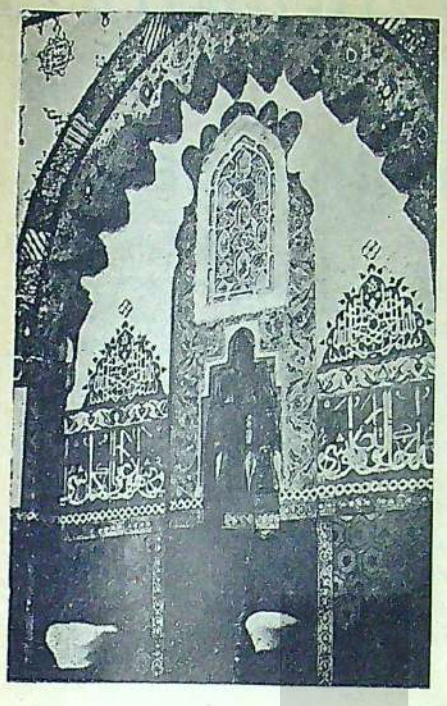

Bursada Cem türbesinin iç güzelliği

ıi de lâyık olduğu derecede tamir etmiş duğu malûmdur.

Bundan sonra (1323 = 1896) tarihinde n mimar Asım beyin bir tamiri (***) ve yet 1941 senesinde başlıyan ve müteah- vefat etmiş bulunmakla hâlâ ikmal edil- n mimar bay Macidin esaslı keşifnamesi bu muazzam eserimiz için her devirde kün kalbinin nasıl çarpmış olduğunu ve eserlere gösterdiğimiz kıymet ve alâkayı at eden büyük vesikalarımız değil midir?.

Rıza YALGIN

(*) Bursa arşivi: numara (111) sicillinin) sayfasına bak.

(**) Bursa arşivi: numara (207) sicilli- (10 ve 61) ssayfasına bak.

(***) Bursa gazetesi 30 temmuz 1323 811.

Anadoluda Türk yazıları

◆◆

Yazan :
Rıza YALGIN

◆◆

Gelecek sayımızda

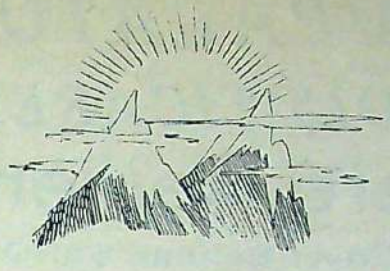

ULUDAĞ AKŞAMLARI

Vahşi kovuklarında yalçın (Karatepe) nin
(Gümüşgöl), (Aynalıgöl) sislendi derin derin;
Yıldızlar varamadan suya loşlukta kaldı,
İki kartal süzülüp bulutlara yol aldı.
Toprağa düşmüş kızıl, mor benekli çiçekler,
Çalıların dibinde rüyasız kelebekler...
Issızlık, yürekleri titreten bir ibadet...
Gökler diyor ki: «Fâni! küçüklüğe veda et!»
Dağ bu ateşle çıkmış yerin kara bağrından,
Fırlarken maviliğe yorulup durmuş bir an...
Dağ bu yolda çırçıplak, ne dalı, ne rengi var;
Tepenin uçurumla bir garip ahengi var.
İnsan burada kalır Allahile başbaşa,
Düşüp yüz sürmek ister dua için her taşa.
Ululuk, burda dolar kalblere derya gibi;
Ötede kalan hayat bir soluk rüya gibi...
Birbirine dayanıp yükselen kayalara
Karışsak şifa bulur bağrımızdaki yara..
Dağ sarar ruhumuzu yere indikçe gökler;
Sanırız ki yüksekte bizi bir ilâh bekler...
Ermek için bu sırra yanarken her zerremiz,
Bir kapkara ummanın ortasında bir hiçiz!..
Çeker uzak yollardan bizi bir küçük dünya,
Uçurumlar ineriz geceyi oya oya...

Şükûfe Nihal

●

AYRILIK GÜNLERİNDE

Şu Tanrıdağlarda Bozkurtlar ulur,
Türkün uluları göçeli beri.
Kandaşımdan ayrı günüm dert olur,
Gönül, Altayları geçeliberi.

Özümü toprakla taşla yuğurdum,
Alev bayrağımdan mabetler kurdum,
Önünde diz çöküp duaya durdum,
Gözlerim, acunu seçeli beri.

Çıkarım göğsümde elim sabaha,
Âşıkım savaşa, ata, silâha,
İçip kevserlerden, erip Allaha,
Mestolup kendimden geçeli beri.

Bir kulum: ırkına imanı bütün,
Bilirim doğacak beklediğim gün,
Ya, neden böyleyim? Başım mı döngün?
Ülkü ateşinden içeli beri...

Selâhattin ERTÜRK

Seçme sözler

★ Ağlamıyan genç yabani, gülmiyen tiyar bunaktır. **G. SANTAY**

★ Allah, göz yaşları arasından daha anlaşılır. **J. MARTIN**

★ Kadınlar tıraş olurken çene yacakları için sakalsız yaratılmışlar **ALEXANDRE**

★ Ne çok bilenler vardır ki kc dilerini bilmezler. **St. BE**

★ Cüret cehaletten doğar.

★ En iyi izdivaç kör bir kadınla sa bir adamın izdivacıdır. **MONT**

★ Sizi şahsan tanımayanlar tanınmak mazhariyetine şöhret ismi miştir. **CHA**

★ Bittiği zaman her iki tarafı yanda bırakan oyun harptir. **WALTER SC**

★ Başkalarının acılarına katlanacak dar hepimizde kâfi kuvvet vardır. **La ROCHEFOUCHAULD**

★ İnsan bir dostunu ona ödünç vermediği için değil verdiği için kayb **SCHOPENHA**

★ Cemiyet iki türlü insanlardan rekkeptir: Yiyeceğinden ziyade iştahı iştahından ziyade yiyeceği olanlar. **CAMFO**

★ İnsan, erişebileceğinden emin olmadığı halde, ihtiyarlıktan korkar. **LA BRUYER**

★ Yalan söylemiş olmak için yalan söleyen insanlar da vardır. **PASC**

★ Kimseye ihtiyaçları olmadığını zanneden kimselerle düşüp kalkmak güç bir iştir. **VAUVENARGUES**

★ Rubunda şiir ihtiyacı olmıyan onu hiç bir yerde bulamaz. **JOUBE**

★ Ne güneş ne de ölüme göz k dan dimdik bakılamaz. **La ROCHEF**

★ Kafasız adam vakti öldü adamsa ondan istifade etmeğe **SCH**

★ Yaptığımız fenalı yetlerimiz kadar adavet **LA F**

★ Zenginlik tuzlu s içtikçe harareti artar. **SCH**

MİLLİYETÇİ DERGİLER

' SMANLI İMPARATORLUĞUNDA
DIŞ TİCARET
ve ecnebilere verilen imtiyazlar

Yazan : Enver Behnan ŞAPOLYO

manlı İmparatorluğunun tarihini sa- anüvisleri yazmışlardır. Bu Osmanlı hleri hanedanı Âli Osman Tarihini arından, Türk milletinin kültür tari- caret ve sanayi tarihine ait bir fasıl amışlar. Ancak padişahları mihver ad- onların zamanlarındaki askeri ve si münasebetlere ait vakaları zaptetmiş- r. Bu sebepledir ki, Türk milletinin kül- tarihine ait elimizde yazma veya matbu yoktur. Milletlerin yaşayışlarında deniyet seviyelerinin yükselmelerinde him âmil ziraat, ticaret ve sanayidir.

ugüne kadar ne bir (Türk ticaret ta- ne bir (Türk iktisat tarihi) ve ne de (Maliye tarihi) miz vardır. Türk mille- in bütün tarih boyunca hayatı cenk ile emiştir. Siyasi ve askeri tarihimiz ya- a beraber, ticaret ve iktisat tarihimi- de yazılması zaruridir. Biz bugün bu nın cezasını görüyoruz ve daha da gö- Cemiyetlerin en mühim içtimai en biri de (iktisat) dır. Dün- büyük imparatorluklarının organizas- iktisadi temeller üzerine kurulmuştur. isadi hayatını tanzim edemiyen milletle- de hayatları daima tehlikelidir. İktisadi tı tanzim etmek, garp devletlerinden bi- iktisadi prensiplerini veyahut ekolle- kabul etmekle olamaz. Çünkü iktisat, letlerin kültürüne dahil olduğu için mil- dir. Beynelmilel bir iktisat yoktur, ancak devlette bir (Milli iktisat) sistemi vardır. li iktisat sistemini kurabilmek için, o bütün tarih boyunca iktisadi hayatı- köklerini bilmesi, yani her devirde ikti- müessesesinin aldığı şekilleri ve bugünle n irtibatını bilmesi lâzımdır. Hâdiselerin ni bilinmeden, bugün anlaşılamaz. Ve istikbal hazırlanamaz. Bu sebepledir ki ikti- sadi ve ticari ve zirai hayatımızda güzideler tirmek istediğimiz zaman, önce bunla- ihlerini yazmak muhakkak lâzımdır. u tarihi yazmağa başladığımız za- ın iktisadi hayatına hız verecek nesil, yani Türk milletinin yük- ardım edecek mütefekkirler ye- ktir. Bu gençler Ziraat, Ticaret, rinde ve meclis encümenle- cek mütehassıslar olacak- bilgilerden mahrum, yalnız erinin klâsik bilgilerile bir ni kurmak kabil değildir. arihinde bu şekilde büyük satçı yetişmemiştir. Kendi ce- miyetini tetkik ederek, hal kurtarılmış ve istikbal hazırlanmıştır.

Türk ticaret tarihimize ait araştırmalara başladığımız zaman bir tek kitap yoktur, ancak (Hazinei Evrak - Başvekâlet Arşiv) indeki yazılı vesikalara müracaattan ve onları tetkikten başka çaremiz olmadığı tezahür etmektedir. Türk ticaret tarihi iki kısımdan müteşekkildir :

A — İç ticaret - iaşe teşkilâtı.

B — Dış ticaret - kapitülâsyonlar.

olmak üzere iki başlık arzetmektedir. Geçen makalemde iç ticaret, iaşe teşkilâtımızın ana hatlarından behsetmiştim. Şimdi de dış ticaretimiz hakkındaki malûmatımızın ana hatlarından bahsedeceğim :

Türk ticaret tarihi (Kara ticareti) ve (Deniz ticareti) olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Orta Asyada bir medeniyet kuran Türkler, tarihin eski zamanlar ve orta zamanları çağlarında kara ticaretine ehemmiyet vermişlerdir. Türk tüccarlarının kervanları Çinden kalkar, Karadenize doğru akardı. Dünyanın en eski bu ticaret yoluna Türkler (Han yolları) Avrupalılar ise (İpek yolu) adını vermektedir. Bu Türkler Ön Asya kavimlerine ipek, yapağı, deri ve kendilerinin yaptıkları mamûl maddeleri satarlardı. Garp Gök Türkleri bu yolu, sonradan ticaret eden başka milletlere de açmışlardı. Fakat sarı ırkın tazyikile Orta Asyadan, Ön Asyaya ve Şarki Avrupaya atılan beyaz Türk ırkı müslümanlığı kabulden sonra Maveraünnehirde, sonra İranda, ve nihayet Anadoluda (Selçuk İmparatorluğunu) ve (Osmanlı İmparatorluğunu) kurdular. Bu zamanlarda Han yolları Moğolların eline geçti. Osmanlıların da karşısına Akdeniz çıktı. Akdeniz yolu, Han yollarının devamı idi. Han yollarının müntehası (Kırım) da idi. Bu zamanlar Kırım Venediklilerin elinde idi. Fatih Kırımı (Gedik Ahmet Paşa) yı bu yolu tutmak için fütuhata göndermişti. Bunların ikinci merkezi (Amasra), üçüncü merkezleri de (İstanbul Galatası) idi. Bu üç merkez de bize geçti. Fakat karalar dünyasının hâkimi Türk milleti, bu deniz yollarındaki ticarete dört elle sarılmadı. İç ticareti kendi medreselerinde yetiştirdiği elemanlara teslim ettiği halde, dış ticareti hıristiyan ekalliyetlere ve ecnebilere bıraktı. İşte bu yüzden (Kapitülâsyonlar) dâvası ortaya çıktı. Bizim dış ticaretimizin en mühim noktaları (Kapitülâsyonlar iktisadi tarihinde) kayitlidir. Ecnebilere dış ticaret için verilen imtiyazlar ve müsaadeler ne zam ve ne şekilde verildiği de arşivdeki yaz vesikalarda bilhassa Viyana Ulûm Akaden âzasından doktor (Kreliç) in neşrett Türkçe Vesikalar adlı eserinde mevcuttu Milli ticaret ve iktisat tarihimizi ilmi bir şe kilde yazabilmemiz için vaktile kendiler iktisadi ve siyasi münasebetlerde bulundu ğumuz devletlerin arşivlerinden, yani yazı vesikalarından, fermanlar, beratlar, ticare muahedeleri, siyasi muahedeler gibi vesika lardan istifade etmemiz lâzımdır.

Doktor Kreliç'in eserinde yirmi iki ni şanı hümayun ile fermanı hümayunlar mev cuttur. Türkler tâ Selçukiler zamanı Alâiyeden, Aydın oğulları zamanında İzmi den Anadolunun zirai mahsullerini ala Ragüza'ya götürüp satarlardı. Bu vesikala dan da anlaşıldığına göre Osmanlıların ticari münasebetleri Ragüzalılarladır. İlk caret anlaşması (Murat Hüdavendigâr) zar nında, yani Türklerin Avrupa kıtasına ç tıkları zaman başlamıştır. Fakat (Yıldır Bayezit) zamanında ise bu ticaret artık y lunu almış bulunuyordu.

Osmanlılarla ilk defa ticari münaseb lere girişen Ragüzalılardır. Selçukiler Aydın oğulları zamanındanberi, Orta A dolunun ve Ege mıntakasının hububat satın alan Ragüzalılarla Osmanlılar da caret anlaşmaları yapmışlardır.

Ragüza Cümhuriyeti 1392 senesi may nin 12 nci günü (Teodor Kizla) yı bir se ret heyetile (Yıldırım Bayezit) e göndermi tir. Bu heyetin vazifesi, Türkler tarafınd esir edilen birçok Ragüzalı tüccarların af dilerek serbest bırakılması içindi. Bu vak dan anlaşıldığına göre Türkiyede bu zama lar Ragüzalılar ticaret yapmakta idiler. Y bir vesikaya göre 1397 tarihli bir m emri Ragüza arşiv dairesinde mevcuttur. vesikadan da anlaşıldığına göre, Ragüza lardan mühim bir zat Türkiyeden Ragüza gelmiştir.

Yıldırım Bayezit 1398 senesinde Rag ların Osmanlı ülkesinde ticaret etmele müsaade etmiştir. Ragüzaya ilk gönderi Osmanlı elçisi (Firuz) bey adında bir za Firuz bey 1401 tarihinde Ragüzaya gelm tir. Ragüzalıların da Osmanlılara gönde oldukları bir sefaret heyeti (Koca Murat Murat II.) zamanına 1430 tarihine tes etmektedir. Bu sefaret heyeti Fatih Sul Mehmedin babası Koca Murat ile Fil şehrinde karşılaşmış ve müzakerelerine

vam ettikten sonra (6 Birincikânun 1430) tarihinde Edirnede ilk ticaret imtiyaznamesini almıştır. Bu ecnebilere verilen ilk kapitülâsyondur. Buna (Edirne İmtiyaznamesi) adı verilmektedir. Osmanlılar Ragüzalılara (Dobrovenik) adı verirlerdi. (Divanı Hümayunu Mühimme Defterlerinde Dobrovenik'lere verilen ticaret imtiyaznamesinin bütün maddeleri mevcuttur.

Osmanlıların ticaret muahedeleri hükümleri, imtiyaznameleri çok kere muhtelif dillerde yazılırdı. Veziriâzamın maiyetinde ticaret işlerinden anlıyan ve muhtelif diller bilen bir ticaret kalemi vardı. Divanı Hümayundan yazılan hükümler Rumca, Hırvatça, Lâtince, İtalyanca, Farsça ve Arapça

Ragüzalılar Türklerin yaptıkları bu ticaret imtiyaznamesile, Balkanlarda istedikleri bi serbest ticaret yapıyorlardı. Dobrovenik-Osmanlı hükûmetine senede (1000) duka tın gümrük veriyorlardı. Bu vesikalardan nlaşıldığına göre Osmanlı hükûmeti gümk varidatına ehemmiyet vererek, bu imzları mütemadiyen arttırıyordu.

Koca Murat zamanında Romanya Akrman tüccarlarının gemilerle gelerek İstanul, Edirne ve Bursada ticaret yapmaları n bir ferman neşredilmiştir. Bir yandan obrovenikl'er Türkiyede ticaret yaparken, taraftan da Eflak ve Buğdanlılar da rkiyede ticaret yapıyorlardı.

Akdenizde bilhassa İslâm memleketlerde XVI asırlarda Fransızlar, Cenevizler r takım imtiyazlar alarak ticaretlerine vam ediyorlardı. Osmanlı orduları Yavuz ıltan Selimin kumandası altında Suriye, listin ve Mısır üzerine yürüdü. Mısır memeri Suriyede Mercidabık, Filistinde Gazze, sırda Ridaniye muharebelerini kaybettikn sonra, bütün bu ülkeler Türk hâkimii altına geçmişti. Fakat bu müslüman ülerde ticaret imtiyazı alan Fransız ve Cevizler, galip Türk padişahı Yavuz Selime tler göndererek, ticaret imtiyaznamealmağa muvaffak olmuşlardır. Bu sule Fransızlara Mısırda ticaret yapmaları n imtiyaz veren ilk defa (Yavuz Selim) dir. dik eden de 1528 tarihinde (Kanuni yman) dır.

Fakat en mühim ticaret imtiyaznamesi kapitülâsyon şeklinde (Kanuni Süleyman) afından Fransızlara verilmiştir. 1535 tarie Fransanın İstanbul sefiri (Jan de Forêt) Kanuni Süleymandan, Osmanlı paratorluğu sahillerinde ticaret yapmak tiyazını almıştır. Bundan sonra Kanuniğlu (Sarı Selim) ile Fransa Kıra- (Dokuzuncu Şarl) arasında 1569 da nci bir kapitülâsyon daha imza edildi. müteakip (Murat III.) zamanında a Kıralı (Hanri III.) ile de 1581 de ncü kapitülâsyon imza edilmiştir. Üçüncü met ve Birinci Ahmet ile Fransa alı Dördüncü Hanri arasında 1597 ve te dördüncü ve beşinci kapitülâsyonlar, yine Dördüncü Mehmet ile on dördüncü Lui arasında 1673 de altıncı kapitülâsyon imza edilmiştir. Birinci Mahmut ile, Fransa Kıralı on beşinci Lui arasında 1740 ta yedinci kapitülâsyon da imza edilmiştir.

Bu kapitülâsyon 84 maddeden ibaretti. Artık Türkiye ticareti tamamen ecnebi esaretine girmiş bulunuyordu. Bundan sonra Fransa ile 1802, 1838, 1861 ticaret muahedeleri imza edilmiştir. 24 Temmuz 1923 Lozan muahedesile de bütün imtiyazlar kaldırılarak, Türkiye dış ticareti hürriyetine kavuşmuştur.

Osmanlılar 16 ncı asırdan 18 inci asra kadar Fransızlardan mâda hiç bir devletle ticaret muahedesi akdetmemişlerdi. Yalnız İngilizlerle (22 Şaban 972), milâdi (1565) tarihinde bir ticaret muahedesi aktedilerek. İngilizlerle ilk temasımız başlamış oldu.

Üçüncü Murat zamanında Avrupada iki büyük kıral birbirlerile uğraşıyorlardı. İngilterede (Kıraliçe Elizabet), İspanyada ise (İkinci Filip) idi. İngiltere Kıraliçesi Elizabet, İspanyollardan intikam almak için, o zaman dünyanın büyük bir İmparatorluğu olan ve Akdeniz ticaret yollarına hâkim olan Türkiye ile anlaşmak istedi ve ilk defa İngilizlerle, (1565) tarihinde Üçüncü Murat ile Kıraliçe Elizabet arasında bir ticaret muahedesi aktedildi. O zamanlar Babıâlinin İnbgilizlere bu müsaadeyi lûtfetmesi büyük bir kıymeti haizdi. Çünkü Osmanlılar Fransızlardan mâda hiç bir devletle ticaret muahedesi yapmamışlardı. Kıraliçe Elizabet bu ticaret muahedesinden sonra, Türklerle müttefik olarak siyasi münasebetlere girişerek, düşmanlarını yenmek istedi. Fakat Türklerin donanmasından istifade edemedi.

Dış ticaretimizin toplu bir tarihçesinden anlaşıldığına göre Türkiyenin büyük mikyasta dış ticareti ecnebilerin elinde idi. Ecnebiler mamûl mallarını serbestçe Türkiyeye sokuyorlar, arzu ettikleri ham maddeleri de ucuzca Türkiyeden alıp gidiyorlardı. Türkiyedeki mallarının ticaretini de Yahudilere, Rumlara, Ermenilere yaptırıyorlardı. Bu suretle Türkiyenin ticareti tamamen hıristiyanların elinde idi. Türkiyenin iktisadi hayatına bunlar âmil oluyorlar. Büyük servetlere hıristiyanlar ve Yahudiler malik oluyorlardı. Türklerden büyük tüccar yoktu. (1908) Meşrutiyet inkılâbında bu dâva kısmen anlaşılarak, iktisadi hayatımızı Türk tüccarlarına geçirmek için teşebbüslerde bulunduk, fakat buna da Büyük Harp mâni oldu. Bugün Türk ticaretinin küçük kısımları Türklerde ise de yine dış ticaretimiz Yahudilerle, Ermeni ve Rumların elindedir. Türkiyede zaman, zaman görülen iktisadi buhranları doğuran bu kuvvettir. Bir millet iktisadi hayatına hâkim olamazsa, çok sıkıntı çeker. İç ve dış ticaretimizin tamamen Türklere geçmesini bir program dahilinde elde etmeğe çalışmak, Türk gençliğinin bir mefkûresi olmalıdır. **Enver Behnan ŞAPOLYO**

HÜLYA VE HAKİKAT

I

Saadet yelkendi sedef yatımda,
Açılırdık ufka yelle beraber,
Gökler kaybolurdu kâinatımda
Hakikat olsaydı hülyalar eğer..

Hülyalar hakikat olsaydı bir an,
Meçhul ufuklarda tüneyen kuşlar
Daha uzaklarda gün ağarmadan
Bakardık ki katar, katar uçmuşlar...

II

Ey hayallerinde yaşadığım dün!
Ey benim saçları ak hülyalarım!
Bilin ki hakikat olduğunuz gün
Ne hayat var artık, ne de ben varım.

Ummak yaşamaktır hayattan yana,
İstemem bitmesin renk, renk rüyalar.
Ne tatlı heyecan verir insana;
Konarken kaçan kuş gibi hülyalar.

Dündar AKÜNAL

ÖZLEYİŞ

Güneşe, aydınlığa ve hayata açlığın
Ruhumda sıtması var.
Eşya bakışlarımda sıkıntıdan bir yığın,
Uufukta bekleyişin dumanlanan yası var.

Gelsen...
Gözlerinde denizden ılık ıslak bir buğu
Geniş avuçlarında şefkat hayat ve arzu
İçimde duyguların çırılçıplak olduğu

Bir gün gelsen...
Sesinde eriterek sıcak yaz günlerini,
Yavaş yavaş söylesen
Küçükken dinlediğim bir çocuk masalını.

Leman ÇİÇEKDAĞI

...HANE

HABİBULLAH BİN DEVLET ŞAH KIRIMÎ

Yazan : Dr. A. Zihni Soysal

Habibullah efendi, Kırımın Bahçesaray kasabasında (1641) senesinde dünyaya gelmiştir. İlk tahsilini bitirdikten sonra Kırımın en büyük ilim ocağı olan Bahçesaraydaki Zincirli medresesine girmiş ve burasını muvaffakıyetle ikmal ettikten sonra (1666) senesinde Kırım tahtına geçen Adil Giray Hanın nezdinde mühimce bir mevki işgal etmiştir. Bu zatı iyice tanıyabilmemiz için o devir hakkında kısaca izahat vermek faydalı olacaktır.

Adil Giray Han, cahil, devlet idaresinden âciz bir şahsiyetti. Onun Cengiz Han neslinden olan Giray sülâlesinden olduğu dahi şüphelidir. Birçok vesikalara göre o, Çoban Mustafa namında birisinin oğludur ki bu zatı Devlet Giray ünvanile yeni Han kendisine Nurettin nasbetmişti ve Adil Giray Han da bu Çoban Mustafanın oğludur.

Çoban Girayların zuhuru Kırım tarihinde ayrıca bir fasıl teşkil ettiğinden bu mesele hakkında bir kaç satır yazmak faydasız olmıyacaktır:

Fetih Giray Han, kalgaylığı esnasında Lehistana yaptığı bir akında Leh [illegible]den birinin kızını esir almıştır. Bu kız bir müddet sarayda kalmış, müslümanlığı kabul etmediğinden memleketine iade edilmek üzere Hacı [illegible]met namında birisine teslim edilmiştir. Kız bu adamın nezdinde bulunduğu esnada hamile olmuş, hâdiseyi Han haber alınca ikisinin de idamını emretmiştir. Kız vazı hamlederken vefat etmiş, Hacı Ahmet efendi de çocuğu bir Kırımlı Türke vererek firar etmiştir. İşte Mustafa namını alan bu çocuk beylerden birisinin yanında çobanlık yaparken Fetih Giray Hanın oğlu addedilerek III üncü Mehmet Giray Han tarafından Nurettinliğe tâyin edilmiş ve bunun oğlu olan Çolboldu da Adil Giray ünvanını almış ve bir müddet sonra da Kırımın meşhur ricalinden olan Sefir Gazi Atanın oğlu İslâm ağanın teşebbüsile Kırıma Han nesbedilmiştir.

Adil Giray Han, bidayette kendisinin han olmasında mühim rolü olan İslâm ağayı baş vezir yapmıştır. İslâm ağa babası gibi âlim, muktedir, idareci bir şahsiyet olduğundan onun idare ve tedbirleri sayesinde Adil Giray Han gerek Moskoflar ve gerek son zamanlarda çok sarsılmış olan Lehistan kıralığı ile münasebatı islâh etmek için uğraşmış ise de aşağıda görüleceği veçhile bu münasebat iyi bir safhaya girmekten çok uzaklaşmıştır. Bu münasebetle gerek Adil Giray ve gerek bu İslâm ağanın Leh kıral ve asılzadelerine yazdıkları müteaddit yarlık ve mektupları bulunmaktadır.

O zaman Adil Giray Hanın sarayında büyük nüfuz sahibi olan Habibullah efendi namında bir şahıs bulunmakta idi. Habibullah efendi gerek Kırımın ve gerek bütün Türk âleminin mukadderatile yakından alâkadar olmuş ve tarihlerini inceden inceye tetkik etmiştir. Bu zat sarayda Adil Giray Hanın bir cücesi işini görüyordu. Bu cahil Hana Cengiz Hanın ve onun evlâtlarının kurduğu muazzam Türk devletinden, Garpta kurulan büyük Osmanlı İmparatorluğundan, Cuci Han tarafından tesis edilen Altınordu Hanlığından ve nihayet Kırımda tesis edilen Giray Hanlığından bahsediyor; bunların parlak tarih ve yüksek kültürlerini Hana anlatıyordu. Habibullah efendi bu Türk Devletlerinde yetişen büyük Hanlardan ve kahramanlardan bahsederken Adil Giray Handa, yaşamak ve o zamanlardaki Devletler gibi kuvvetlenmek ve yükselmek için büyük bir şevk ve arzu doğuyordu.

Habibullah efendi bu koca Türk Devletlerinin yıkılmasındaki âmilleri araştırırken fecî neticelere geliyordu. Ona göre Türk dünyasının inhitatının en mühim âmilleri, bencilik, şahsî hırs ve saflıktı. Bir Han mevkiini temin ve muhafaza etmek için her türlü rezaletleri kabul etmeğe başladığı zamandan itibarendir ki bu Devletler birer birer yıkılmağa başlamışlardır.

O, Altınordu Hanlığının yıkılmasında başlıca âmil olan Toktaş Hanla Aksak Timuru en ağır surette itham etmektedir.

Habibullah efendi Altınordu Devletinin parçalanması üzerine teessüs eden Kırım Hanlığının ilk Hanları hakikî birer kahraman ve büyük bir Türk milliyetçisi olarak tanımaktad O, Kırım Hanlığının bânisi olan H Giray Hanın ilk iş olarak bir Türk De leti olan Osmanlı Sultanına elçisini adamlarını göndererek münasebat t etmeğe kalkmasını ve Sultan Fatih Kırım ve Karadeniz meselesinde anlaşmıya varmasını bir tesadüf es olarak kabul etmiyor. Mengli G. Hanın Fatih ile yaptığı anlaşma Türk dünyası için mühim bir hâd olduğunu, ancak bu sayede parçalamış olan Altınordu uluslarının camia altında toplanması mümkün o bileceğini kaydettikten sonra I Mehmet Giray Hanla, Tahtalan lâka nı kazanan Devlet Giray Hanların yüksek ideali tahakkuk ettirmek i sarfettikleri büyük gayreti belirtiy Bu Hanların Moskof ordusunu târu edip payıtahtları Moskovayı zapt yağma ettikten sonra Kazan ve Ast kanın kurtarılmasını temin etmişle yine içlerinden çıkan bozukluk se binden bu yerleri ellerinde tutamad larını işaret etmektedir.

Adil Giray Hanın başkalarının sirile baş veziri İslâm ağayı öldürt Habibullah efendiyi yalnız mütee etmemiş, bir gün bu cahil Hanın k disini de aynı âkıbete düşürmesin korkmuş olacak ki bir yolunu bula Türkiyeye gelmiştir. Türkiyede ne vazifelerde bulunduğunu bilmiyor Onun burada ilim ve edebiyatla işti ettiğini zannediyoruz. Elimizde ona iki şiir bulunmaktadır.

Onun «Risalet-ün-Nesayih, Şe Kelâm, Haşiye Ali Tefsiri Beyza namlarında bazı yazma eserleri bul maktadır.

Onun şiirlerinden de bir kaç ça naklediyoruz.

Saadet kişverinde kâmırandır
Şecaat mülküne sahip kırandır
Salâtini zamın zübdesidir
Havakini kiramın umdesidir. ilâh...

Dr. A. Zihni SOYS.

Edebiyat ve San'at

Çınaraltı, S 53, 26 Eylül 1942, s 73

ÜÇLÜKLER

Yazan : Edip AYEL

Üç mısralı bentlerden müteşekkil manzumeler yazmak yeniliğini edebiyatımıza getiren Tanzimatçılar olmuştur. **Abdülhak Hâmid**'in (Zühre i Hindi), (Rakkase) gibi manzumelerinden sonra **Serveti Fünuncu**'lar da üçlüklü manzumeler yazmağa başladılar. (Hasanın Gazası), (Şairin Çubuğu) gibi üçlüklü manzumeler yazan **Tevfik Fikret** kendini hiç bir kayitle mukayyet bilmedi. Onun üçlükleri üçüncü bir mısra ilâve edilmiş beyitleri andırıyor.

Cenab Şehabeddin'de de üçer mısralı gelişi güzel yazılmış birçok manzume var. Fakat hiç birisi aşağıda izah edeceğimiz şekillere tamamı tamamına intıbak etmiyor. Yalnız Terza - Rima tarzında yazılanlarda tesadüfi bir isabet görülüyor.

Hececilerden **Kemalettin Kâmi** yalnız on mısraları bir kafiyede ve ilk mısraları it şeklinde manzumeler yazdı.

Biz burada, üçlüklerden mürekkep ve ideleri mazbut garbin üç klâsik nazım şeknden bahsetmek istiyoruz :

«Villanelle»

(Vilanel)

Bu nazım şekli Fransada ancak XVI ncı sırdan bugüne kadar muhafaza ettiği forıu aldı. Ondan önce her türlü köy türerine bu isim verilirdi.

«Villanelle» in türküye benzemesi birinüçlükteki ilk ve son mısraın diğer üçlükde münavebe ile nekarat gibi tekrar edilnden ileri gelir. Bu nevi manzumeler üklerden terekküp eder. Bunların sayısı ri 4 ve âzamî 8 i geçmemeli. Çünkü neat teşkil eden mısraların fazla tekrarı otonluk husule getirir.

«Villanelle» birisi açık diğeri kapalı oüzere iki kafiye kullanarak vücuda gelen üçlüklerden terekküp eder. Birinci üçn ikinci mısraı kapalı (vurgulu) kafiye nihayetlenmiş ise diğer iki mısra açık iyeli olmalı ve bütün diğer üçlükler de ciye kıyasen yapılmalıdır. İlk üçlüğün mısraının kafiyesi açıksa diğer mısra leri bittabi kapalı olur. Bu noktanın ni şairin keyfine bırakılmıştır. Yalnız ri olan nokta birinci üçlüğün üçüncü raının sonuncu üçlüğün son mısraından a dördüncü mısra olarak tekrarıdır. Bu son üçlük bu suretle dörtlük olmuş olur.

Dört bentten mürekkep bir «Villanelle» in mısralarını numaralıyarak bir şema verelim :

Üçlük	I	1	2	3
»	II	4	5	1
»	III	6	7	3
»	IV	8	9	1	3

(Çınaraltı) nın 52 nci sayısında intişar eden (Yetişir) şiiri klâsik bir «Villanelle» örneği teşkil eder. Bu nazım şeklinde mısraların hece adedi muayyen olmamakla beraber umumiyetle 7 ilâ 10 arasındadır. Bentlerin adedi de çift olmalıdır, yani ya 4, ya 6 veya 8 olmalıdır ki ilk üçlüğün ilk mısraını son bendin son mısraı olmak üzere tekrar etmek mümkün olsun. Birinci bentteki birinci ve üçüncü mısraların münavebe ile müteakip bentlerin üçüncü mısralarını teşkil ettiklerine hassatan dikkat etmek lâzım geldiğini de belirtmeden geçmiyelim.

Terza - Rima

Dante'nin (İlâhî Komedya) sı, **Petrarque**'ın (Zaferler) i kafiyeleri biribirlerine örgü teşkil ederek bağlanmış üçlüklerden teşekkül eden ve Terza - Rima ismini alan bu nazım tarzile yazıldığına nazaran bu şeklin mucidi İtalyanlardır. Fransızlar bu tarzı XVI ncı asırda kabul etmişlerse de ancak XIX uncu asırda bu şekilde yazılmış güzel örnekler verebilmişlerdir. Théophile Gautier bu nazım şeklini revaçlandırmış ve parnasyen şairlerden Heredia, Coppée ve Leconte de Lisle manzumelerinin bir kısmını bu tarzda yazmışlardır.

Bize Terza - Rima'yı tanıtan **Tevfik Fikret** olmuştur. **Rübabı Şikeste**'nin ikinci tab'ının 329 uncu sahifesinde bulunan (Şükûfei Yâr) manzumesi, kafiyelerin açık ve kapalı olmayışı mazur görülürse, bir Terza - Rima'dır. Bundan başka da yazmış değildir. Bundan 16 sene evvel **Bir Gemi Yelken Açtı** isimli şiir kitabının 120 nci sahifesinde (Denize Atılan Taşlar) adı altında şair **Ali Mümtaz** da bir Terza - Rima nümunesi vermişti. (Çınaraltı) nın 49 uncu sayısında intişar eden (**Göksu**) adlı şiirim de bahsimizin mevzuu olan nazım şeklindedir.

Terza - Rima sayısı muayyen olmıyan üçlüklerden terekküp eder, demiştik. Bu üçlüklerin hususiyeti her birinin orta mısraının, altta gelen üçlüğün birinci ve üçüncü mısralarile kafiyeli oluşudur. Son üçlüğün orta mısraı da manzumenin sonuna eklenen münferit bir mısra ile kafiyeli olarak yazılır ve şekil tamamlanır. İşte beş bentli bir Terza - Rima'nın kafiye teselsülünü gösteren bir şema :

Üçlük	I	a	b	a
»	II	b	c	b
»	III	c	d	c
»	IV	d	e	d
»	V	e	f	e
Münferit mısra		f		

Görülüyor ki her kafiye üç defa gelmektedir. (Yalnız birinci üçlüğün iki ve sonuncu üçlüğün de münferit mısra ile beraber iki kafiyeye ihtiyaçları vardır).

Her üçlüğün nihayeti mânaya bir durak teşkil etmeli yani her bendin sonuna bir nokta veya noktalı virgül koyacak şekilde üçlükler mefhumca birbirlerinden ayırt edilmelidir. Fikret bu noktaya dikkat etmemiştir.

Nihayet son münferit mısraın, manzumenin fikir, his, hayal itibarile en güzel mısraı olmasına dikkat etmelidir.

Terza - Rima'nın mısraları hece adedi itibarile bir kayde tâbi değildir.

Ternaire

(Terner)

Üç mısradan mürekkep ve ayni cinsten kafiyeli bentlere firenkler bu ismi verirler. Bu gibi üçlüklerden teşekkül eden manzumeler de aynı isimle anılabilir. Bu gibi manzumelerde dikkat edilecek nokta üçlüklerin münavebe ile açık ve kapalı kafiyelerle bitmesidir. Meselâ :

Üçlük	I	a	a	a
»	II	k	k	k
»	III	a	a	a
»	IV	k	k	k

ilâh....

Manzumedeki üçlüklerin sayısı ile mısraların hece adedi muayyen değildir. Çınaraltının 50 nci sayısında çıkan (Yalova) şiiri tam bir **ternaire** örneğidir. Edebiyatımızda üçlüklerden mürekkep fantezi manzume örnekleri meyanında bahsettiğimiz şekilde olanlarına rasgelmedik. **Edip AYEL**

Tefrika No. 21

Yazan : Yusuf Ziya ORTAÇ

Sofrada sandalyeme Rıza Göktekin bey oturdu: Etrafımdakiler, benim sesimle onu dinlediler! Harpten bahsettim. Esir kardeşlerimizi anlattım. Yarınki yurdumuzun hudutlarını çizdim...

Bunları konuşurken elimdeki çatal bile süngüleşiyordu!

Birden, son lokmalar avurdumuzda, durduk. Yalının arka sokağından yine davul geçiyor:

— Üç yüz birden...

Yarım saattir, bütün sofrayı heyecanla susturan cengâverlik destanıma, annemle yengemin sesi ayni cümleyle cevap verdi:

— Allah evlâtlarımızı muhafaza buyursun!

Salonda, ben sustum, onlar konuştular: Şeker, şimdiden okka başına on para çıkmış. Pirinç, yirmi para..

Büyük, kırmızı abajurun altında, bir yangın kızıllığına bürünmüş yüziyle, yengem bu gece ne kadar ihtiyarlamıştı.

Okka başına binen bu birkaç melik tasasından iğrendim!

* *

Bu gece, ikimizin de uykusu yok. Şehnazın, yorgan altında parlayan gözlerine bakıyorum: Bana bir şeyler söylemek istiyor...

Alt dudağını, iki parmağımın arasında sıkıyorum :

— Söyle!..

Yutgunuyor. Gözleri, yüzüne düşen kirpiklerinin altında gizli. Saçlarını, vahşi bir şefkatle arkaya çekerek yüzünü yukarı kaldırıyorum :

— Söyle!..

Dudaklarında, kırık dökük bir cümle titriyor :

— Seninle ayrı evde olsak.. Kendi evimizde!

Arka sokakta davul çalınmağa başladığı gecedenberi, yalıda neler konuşulduğunu anladım.

Şehnaz, yorganın altında çıplak omuzlarını büzmüş, ağzı sıcak soluklarla yarı aralık, yüzüme bakıyor.

Saçlarını okşuyorum :

— Beni, öyle daha mı çok seveceksin Şehnaz?

Gözlerini kapıyor.

— Efendim?..

— Daha çok, hayır... Ama, daha uzun... Düşün ki, bir çatı altında yalnız sen ve ben nefes alacağız.. Hizmetçi bile sabah gelip akşam gitsin!

— Ya bu güzel yalı?.. Bu mavi deniz?.. Bu renk ve koku dolu bahçe?.. Bu rahat, zengin hayat?.. Bunları özlemiyecek misin sonra?

— Hayır.. Hepsine doydum artık. Bana, kocamın ekmeği bunlardan lezzetli gelecek... Bir sofrada, karşı karşıya ikimiz oturacağız.. Sabahleyin, kahvaltını ben getireceğim sana.. Gözlerim yalnız senin yolunu bekliyecek Nihat.. Tunustan telgraf değil!

— Peki, diyorum.. Yarın, kendime bir iş aramağa başlıyacağım..

Yüzümün öpülmedik yeri kalmıyor!

***

Yengem, bu sabah Bebeğe gidecekmiş: Prenses Zülâliruh'a!.. Rıhtımdan beraber sandala bindik :

— Sen, oradan tramvayla İstanbula geçersin, dedi.

Yolda hiç konuşmuyoruz. Ara sıra, gizli gözlerle yüzüne bakıyorum : Alnı, satır satır düşüncelerle kırışmış.

Kürekler, şıpır şıpır denize dalıp çıkıyor. Önümüzden akan renk renk kıyılar, sabah güneşi içinde ne güzel..

Rumelihisarı sağımızda kaldı. Gittikçe hızlanan akıntı ile Bebeğe doğru sürükleniyoruz.

İhtiyar kayıkçı soruyor :

— Bahçeye mi hanımefendi?..

— Evet..

Nefti kıyı suları içinde, yosun yüklü direklerin gölgeleri zikzaklaşan iskeleye yanaşıyoruz. Önce ben atlıyorum. Yengem, elimi tutup çıkıyor :

— Al İsmail ağa..

İsmail Ağanın beyaz sakalı, her telile ayrı gülüyor:

— İlâhi hanımefendiciğim, o kadar para bende ne arasın?..

Ve yengemin uzattığı altın, parmaklarının arasında kalıyor.

Birbirimize bakışıyoruz.

— Sende on kuruş var mı Nihat?

— Var efendim..

Yelek cebimdeki iki çeyreği İsmail ağaya veriyorum.

Yengemle yanyana bahçenin içinden geçiyoruz. Tramvay yoluna çıkınca gülerek bana temennah ediyor:

— Allahaısmarladık.. Akşam görüşürüz!

Gülemiyorum. Yüzüm kıpkırmızı kesiliyor. Şimdi ne yapacağım ben? Yengemin arkasından bakıyorum: Bütün servetim, kayıkçıya verdiğim on kuruş, bu siyah çarşafın eteklerine takılmış gidiyor!

Oracıkta, annesini kaybetmiş bir çocuk garipliğile durakalıyorum.

Gidiyor...

Arkasından koşmak, ona, cebindeki bu iki çeyrekten başka... Hayır hayır.. Şu denizi yüze yüze geçmek, karşıki yalıya her tarafımdan sular akaka varmak bundan daha zor değildir.

Duruyorum.. Ben buradayım, tramvay burada ve sabah güneşi vurmuş yılan yollar, çelik parıltılarla İstanbula uzanıyor.

Dedelerimiz: Yol yürümekle biter, demiş. Gözlerimi yumuyor ve hayalimin adımlarile İstanbula doğru yaklaşıyorum: Arnavutköy.. Kuruçeşme.. Ortaköy.. Beşiktaş.. Kabataş...

— Arkası var —

MİLLİYET DERGİLER

Seçme, Güzel Şiirler

Gurbette Akşam

Akşam çöktü her taraf bir sahra kadar sessiz.
Bu sükûnun içinde ne yalnızım bilseniz..
Boşluklarda çırpınan garip bir kuş gibiyim.
Kalbim öğle öksüz ki, hem mahzun, hem kimsesiz...

Bekliyorum fakat boş bu yolda her emeğim...
Kimsem yok ki arayan, kimden neyi bekleyim?
En çılgın çağlarımın baharını sürerken,
Şimdi ırak ellerde hasta, kırık bir neyim...

Bu neyde kıvranır da bazı dertli bir nefes.
O lâhza bir feryattır, duyulan o içli ses...
Sonbaharda dökülen kuru yapraklar gibi,
Dökülüyor içimde yeşeren her genç heves...

Artık benliğim ölmüş, çekilmiş gibi kanım.
Hislerim bir sert kaya, kül olmuş bir volkanım..
Yürüyorum attığım adımları görmeden,
Cehennem azabıdır bana, geçen her anım...

Bir âlem ki bu gurbet; hicran her cismin adı.
Çiçekler hep sararmış, kırık her kuş kanadı..
Yollarda ne bir yolcu, ne bir ayak izi var.
Göz yaşıdır, ümidin burda ezeli yâdı...

Her seda, bir kıvranış, bir hıçkırık, bir enin.
Her mahlûk her nefeste bekçisidir ecelin..
Doğuşlar birer ölüm, her şafak bir akşamdır.
Farkları yok bitenle başlayan her gecenin...

Bu gurbet akşamları neşeme mezar oldu.
Yoldaşım ıssız dağlar, sırdaşım yollar oldu..
Bir çare aranırken teselli bulmak için
Esen rüzgârlar bile derdimle ağlar oldu...

Nermin EREZ

Coşkun Sakarya

O bir nehir değil,
O bir umman
O bir dağ değil
Başından eksilmez duman.
Dolayların, çimenli çiçekli sazlı :
Durgun durgun akışın
ne kadar söylesem o kadar nazlı.
Hudutların : demir çelik
granit kaya
ey göğsü ay yıldızlı,
suları coşkun Sakarya.
Derinliklerinde kayboldu,
alaylar, tümenler, ordular
göveren suların o gün
şafaklar gibi kızıllaşıyordular...

Azmi SELAT

Halk şairiyiz

Bir Divan şairine

Arkadaş, hor bakma halk şairiyiz!
Halk ruhudur öten dillerimizde!..
Biz bu öz gömünün cevahiriyiz,
Yunuslar yetişir illerimizde!..

Dağlarda, taşlarda yar der gezeriz.
Yarsizlik âşığa ar der gezeriz.
Bu yolda bin bir pir var der gezeriz.
Çiğdemler boy atar yollarımızda.

Söz için katmerli lisanımız yok.
Koltuğa sığacak divanımız yok.
Sazımızdan gayrı yâranımız yok.
Halkın aşkı coşar tellerimizde.

Gevenli dağlardan geçer yolumuz,
Tarihin boyunca uzar kolumuz,
Âşıklar diyarı Anadolumuz,
Keremler dolaşmış bellerimizde.

Anka'ya yurt olmaz dağımız bizim.
İrem'e eş değil bağımız bizim.
Bir köydür varımız yoğumuz bizim,
Yurt sevgisi kokar güllerimizde.

Gönülden ses verir bize her pınar,
Obamıza telli turnalar konar,
Suyumuzda kıvrak sunalar yunar,
Ördekler uçuşur göllerimizde.

Sazsız yarenlikten neşe duymayız,
Öyle her çiçeğe gönül koymayız,
Halka ermiyeni âşık saymayız,
Dolu camlar döner ellerimizde!..

M. Sükûti KARACA

Hayat

Muvakkat bir neşeye saadet diye kanmak,
Bir sevince mukabil binbir hüsranla yanmak,
Duymak bir sevgilinin ebede göçtüğünü,
Istırapla geçirmek ömürden birkaç günü
Nihayet tevekkülle boyun eğmek kadere,
Avutmıya çalışmak gönlümüzü boş yere.
Ve boş yere inanmak bir ümidin sesine,
Her şeyde bir katlanış talihin cilvesine.
Dost zannettiklerinin görmek düşmanlığını,
Günden güne kaybetmek kalbde inanç bağını.
Yıllarca bir hevesin yolunda emek vermek
Sonra bir son nefesle yılları yere sermek..
Her ömür geçip gider sonsuz emelle heyhat!
Söyleyin hayat bu mu? söyleyin bu mu hayat?

Nemika KİLECİ

MİLLİYETÇİ DERGİLER